

دلیّ پاقڑ

نقیسینا

ئیسماعیل سگری

ناميلڪه: دلي پاقر

نقيسيٺا: ئيسماعيل سگيري

دهرهينانا هونهرى: مستهفا حه جي

چاپا دوويي: ٢٠٠٧

ديارنى

- بۇ دەيبابىت من.

- بۇ ھەر كەسەكى بھىت نىشانىت دلى پاقر

بزانىت دا بگريت و پىگرىيى پى بكتەت و دل

پاقر ببىت.

پیشگوئن

:

دلّی پاقر، و دلّی من یی پاقره په یقه که و
شه هدهیی یه که، گه له ک جاران مه گولید بیت ل
قیبری و ل ویراهه، و ژفی و یی دی، ژ بهر
هندی یا فهره ئەم بزانی دلی پاقر و ساخلم
کیژکه؟ ئەو دلی رۆژا قیامهتی سهر فەراز
دبیت، ئەو دلی له شی خو دبه ته به حه شتی،
ئه فهژی ل سهر مه پیدی دکهت، زقرینه کی د
قورئانا پیروژدا بکهین، دا بزانی دلی پاقر
کیژکه و کا کی د شادهیی و گوئنا خودا یی
راسته، ده می دبیزیت دلی من یی پاقره،



چونكى رۇژا قىيامەتى رۇژا ھەمى ژ ئىك و دوو
درەقن، رۇژا باب و كور و كچ و دەيك ھەمى ژ
ئىك درەقن، و كەس مايى خۆل كەسى
نەكەت، و ھەر ئىك بەس خەما خۆ
ھەلدگرىت، وئ رۇژا ھەمى، چ ژن، چ زەلام،
رويس و پىخاس و سەركۆل - كا چەوا خودى
داينە - پىكقە ل مەحشەرى رادوہستن، و د
گەل ھندى ژى كەسى ئاگەھ ژ كەسى نينە، و
ھەر ئىك يى ب خۆقە مژويلە، و سەرى
ھەمىيان يى سەر ئەقرازە، كانى حسيبا وى
دى بيتە چ؟ ئھا وئ رۇژى چو مفايى نادەتە
مرۆقى دلەكى پاقر نەبىت، و دلەكى ساخلام
نەبىت.

ئەو رۇژا گونەھكار دىبىژىت - پىشتى دەفتەرا
كار و كرىارىت خۆ دىبىنىت و ب دەستى چەپى

وهردگريت - وهى ههوار خوۆزى من چو ژ
حسيبا خوۆ نهزانيا، خوۆزى مرنا من يا
ئىكجارى با، خوۆزى ئهز ژ گورئ خوۆ
نهرابامهقه، خوۆزى من چو ژ خوۆ نهزانيا،
خوۆزى ئهقرؤ من كتيببا خوۆ نهديتبا، وهى خوۆلى
ب سهرئ من وهره، ئهقه چ ب سهرئ من هات،
كانئ قهسر و قوسيريت من، كانئ پاريت من،
كانئ سهلتنهت و هييز و دهسهلاتداريا من،
پانى ئهقرؤ ئهزي يى ههوجهمه، پانى ئهقرؤيه
رؤژا تهنگافىيى، مالى من، كورسيكا من،
دهستههلاتا من، دهوروبهريت من مفا
نهگههاندە من، ئها وئ روۆژئ چو فايدئ
مرؤقى نادهت دلەكى پاقر نهبيت.

ئهو روۆژا مرؤق ژ كهرباندا ههردوو دهستان
پيىكفه دكهته دهقى خوۆدا و دبئيريت: وهى



ههوار خۆزى من تىكەلى و ههقالىنىيا بىئىقانى
نهكربا، خۆزى ئەز د گەل بىئىقانى نهگەريابام،
خۆزى من رىكا پىغەمبەرى گرتبا و ئەز دويىف
چۆبام، خۆزى من تىكەلىيا وان كەسان كرىبا،
ئەوئىت رىكا پىغەمبەرى گرتىن و دويىف
چۆيىن، ئەها هنگى چو فايدى مرۆقى ناكەت
دلەكى پاقر نەبىت.

ئىسماعىل عەلى سگىرى
١٨/جمادى الاول / ١٤٢٣م
٢٨/٧/٢٠٠٢ز



جھی دلی دلہ شیدا

خویشک و برائییت باوہرییی، وہکی ئەم و
ہوین ہمی دزانین ہندیکہ دلہ، جھی وی د
لہ شیدا وہکی میر و خویندکارایہ، و ئەندامییت
لہ شی مرؤفی ژ دەست و چاڤ و گوہ و ہەر
پارچہیہکا دی جوندی و سہربازن بوؤ فی دلی،
ہہکہ دلی گوٹہ چافی قہببہ، دی قہبیت، و
ہہکہ دلی گوٹہ دەستی، بوؤ تشتہکی ہەرہ، دی
چیت، و ہہکہ گوٹی خوؤ قہکیشہ، دی خوؤ
قہکیشیت، و ہہکہ دلی گوٹہ گوہی، فی تشتی
وہرگرہ دی وہرگریت، نہوہرگرہ ناوہرگریت،
قیجاب فی چہندی ئاشکرا دبیت، دل د
لہ شیدا خویندکارہ، ژ بہر ہندی دقیت



خویندکاری مروقی کو دلہ، یی پاقر بیت، دا
ئەندامییت دلی مروقی ژی یییت پاقر بن، و ھەر
دلہ خودان فەرمان و پاشقەبرن و ئەندامییت
دی یییت لەشی، بەس پەیکەفتی و دویشکەفتی
یییت دلینە، و دلہ کۆنترۆل ئاراستەکەری وان
ھەمییان، و دلی چ گۆت ئەو دی وی کەن و
بیژن، و خودایی مەزن ل سەر قی چەندی
ئەمر دکەت: ﴿

﴿ ب راستی ھیلاکبرنا گوندییت گونەھکار
چامە و دەرسن بو وی یی خودان عەقل و
دلەکی پاقر ھەی.

ھەلبەت ئەق ئەمری خودی پشتی ھندی
ھات پشتی بەحسی حال و کراسی مللەتییت
بەری نوکە، کری کا چ ھاتە ب سەری وان:





﴿ (:) مه

چەند مللەتیت ژ وان زەبەرە دەستتر و ب
هیزتر بەری وان د هیلاک برن، گەلەك وهلات
تیکفەدابوون، ئەری رهفینهك ژ مرنی؛ یان ژ
ئیزایا خودی وان هەبوو، قیجا خودایی مەزن
ئەمر دکەت کا کی دی بوؤ خوۆ دەرس و چامەیان
ژی وەرگریت ﴿

﴿ (:) یی دل

هەبیت، بەلی دلەکی پاقر بیت.
و هەر ل سەر قی چەندی پیغەمبەری
خۆشقی (ﷺ) دییژیت:))

: ((بزانی لەشی



پارچہیہ کا تیدا، ھہکھ باش بوو، ئهفہ لهش
ھمی باش بوو، و ھہکھ خراب بوو ئهفہ لهش
ھمی خراب بوو (()) و بزائن
ئو پارچہیہ - ئووا خرابی و باشی پیفہ
گریدایی - دلہ.

قیجا ھہکھ دل یی پاقر بیت، ئهفہ لهش
ھمی دی یی پاقر بیت، و ھہکھ خراب بوو و
خرابی گہشتی، ئهفہ لهش ھمی خراب بوو،
و کیر نہات. ژ بہر ہندی پیدیہ مروفا
گہلہک و گہلہک های ژ دلی خو ھہبیت، و یی
لی ہشیار بیت، و نہہیلیت خرابی ب چو
رہنگان، ریکا خو بو ببینیت. و دقیت بزائین
چو تشت د لەشی مروفیدا ہندی فہر و
ستراتیجی نینہ وھکی دلی، ژ بہر ہندی دقیت



گهلهك و گهلهك ئاگهه ژى ههبيت، و هه ر ژ
بهه هندى ژى ئىك ژ زانايان دبىژيت: هندىكه
دله كهلهه كا گهلهك گرنگه دقيت زيړهقانى قى
كهلهى چو جارن چاقيت خو نه دانسته
سه ر ئىك و غافل نه بيت.

چونكى چاقيت دژمنى يى ل دلى، كا كهنگى
چاقيت زيړهقانى دى چنه سه ر ئىك و غافل
بيت؛ دا ئىكسهه هيرشى ببهته سهه و داگير
بكهت و بن دهستى خو بيخيت، چونكى هندى
هند نهو جههكى ستراتيجى و گرنگه، و نهو
نهيارى چاقى وى بهردهوام يى لى زل، شهيتانه
و ههكه وى نهو جهه گرت، جهيت دى هه مى
گهلهك و گهلهك ييت ساناھى نه.

زيړهقانى دلى چ تشته؟ دقيت هه ر يى
هشيار بيت و چاقيت وى نه چنه سه ر ئىك،



چونكى دژمنى هشاره و ل بهر راوهستياييه و
خو ل هيقييا گافهكا غافلهتیی دگريت.. ئەو
زیرهقان باوهرييه، ئەو باوهرييا دلی ههردهم
دهيليته هشار، ژ بهر هندی دقيت ئەف
باوهرييه چو جارن سست و لاواز نهبيت،
چونكى ههه لاوازييهك لاوازييه بو زيرهقانی،
و ههكه زيرهقانی دلی لاواز بوو، شهيتان ب
ساناهي دی جهی خو تیدا كهت.



ناقبهرا دلی و جانی

خویشک و براییت باوهریئی، ههر پاک و
پاقری بۆ خودی بیت، دل د لهشی مرؤقیدا
وهسا یی چیکری هندی ئەف دله یی ساخلام
بیت، و هندی یی ساخ بیت و هندی د چهرخا
خۆدا یی دورست بیت، ژیان یا د لهشیدا هه،
و دیسان ئەف دله هندی یی پاک بیت و هندی
یی پاقر بیت و هندی یی دویری گونههی
بیت، روح و جان یی ساخه، د ئەنجامدا ساخیا
دلی ژ لایی خوقوتانیقه ساخی و ژیانه بۆ
لهشی، و پاقرییا دلی ژ بهلا و ژ گونههان
پاقری و ساخییه بۆ روح و جانان، ژ بهر
هندی خودایی مهزن ئەها ژ مرؤقان بهس دلی
وان ژ وان قه بویل دکهت، لهوا پیغمبهری



خۆشتقى (بىئىت) دىيىت:)

(ب راستى خودى بهرى خو نادهته
خولك و وينهين ههوه، و كرىتى و جانىيا
ههوه، بهرى خو نادهته لهشى ههوه، پانى و
درىزيا ههوه و قهلافهتا ههوه، بهلى بهرى
خو ددهته دلى ههوه. قىجا د هشار بن و بلا
ئهف دله بو خودى بيت، و وى هزرى نهكه دلى
ههوه تشتهك تىدا بيت و ژ بهر خودى بيته
قهشارتن. ههمى تشت ل بهر خودى گهلهكى
رؤن و ئاشكهرانه و خودى ب ههمى تشتان يى
ئاگههه

(:) چ

هوين يا د دليت خودا ئاشكرا بكهن يان ئاشكرا

نه‌که‌ن، خودی هه‌ر پی ئاگه‌هه، چونکی خودی

نه‌به‌س یا د دلان ب تنیدا دزانیته ﴿﴾

﴿﴾ یا د عه‌رد و

عه‌سماناندا هه‌ی و چیدبیت خودی پی ئاگه‌هه

و دزانیته، له‌وا خودایی مه‌زن د ئایه‌ته‌کا دیدا

مه‌ ژ فی راستی هشیار دکه‌ت و ئه‌مر

دکه‌ت: ﴿﴾

(:) ته‌قوا خودی بکه‌ن و به‌ر ئه‌مری

وی بن و ژ خودی بترسن، چونکی خودی

دزانیته کا چ د سینگاندا هه‌یه و تییدا

فه‌شارتی‌یه. دیسا خودایی مه‌زن د ئایه‌ته‌کا

دیدا ئه‌مر دکه‌ت: ﴿﴾

﴿﴾ (:) ئه‌فه ئه‌ون ئه‌ویته

خودی دزانیته کا چ د دلایته واندا هه‌یه.



شاهدى دلى

راسته ئەم چ ژ يا د دلاندا نوزانين و يا د
دلاندا بهس خودايى مهزن ب تنى دزانيت، و
ئەم بهس يا سەرڤه و بهرچاڤ ژ كار و
كريارييت دلى دزانين و يا دلان بهس خودى
دزانيت، بهلى پاكي و پاڤڤى و ساخلهمىيا دلى
د كار و كرياراندا ئاشكرا دبیت و ئەڤ كار و
كرياره ل سەر پاڤڤى و نهپاڤڤىيا دلى دبنه
شاهد، و دڤييت ئەو دياره بڤهت، كا دل يى
پاڤڤه ئان نه، دڤييت دهستيت وى بيژن راسته
ئان نه؟ و هەر هؤسا چاڤ و گوھ و پى و
ئەزمان و هاتن و چؤن و ههلويست.



ل سهر قى چەندى (مىقدادى كورى
ئەسودە) دىبىزىت: من گۆتە پىغەمبەرى
(ﷺ): ھەي پىغەمبەرى خودى ھەگە
مرۆفەكى گاور ھاتە من و شەرى من كر، و
دەستى من برى و ئەز چۆمى و خۆل بەر
دارەكى ئاسىكر و ھەتا ئەز گەھشتىمى گۆت:
)

(ئەرى ئەز بكوژم ئان نە؟ پىغەمبەرى
گۆت: نە، ئىنا من گۆت: ھەي پىغەمبەرى
خودى ئەوى دەستى من يى ژىقەكرى؟! گۆت:
بلا پشتى وى شەھدەدانى و موسلمانبونى وى،
كا چەوا خوينا تە يا ھەرامە بىتە رژتن، ئەھا
وہسا ھەرامە خوينا وىژى بىتە رژتن.
ھەلبەت بوخارى و موسلم قى ھەدىسى



قەدگىرن. و ھەر چەندە دبىت د ترساندا ژى
شەھدە دابىت، بەلى د گەل ھندى ژى ئەم
بەس دى بەرى خۇ دەينە يا بەرچاڧ و ئاشكرا
و حوكمى ل سەر ھندى دەين. بىگۆمانە دلى
رەنگقەدانا خۇ و كارلىكرنا خۇ ل سەر ھەمى
ئەندام و كار و كرىارىت مروقى يى ھەى، و
گەلەك نىشان بو دلى پاقر يىت ھەين، دەستى
تە دقئىت ل دويڧ وى بيت يا خودى دقئىت، و
ھەر ھۇسا ئەزمانى تە، دقئىت ل دويڧ ھندى
بيت ئەفا خودى پى خوش، ھەر ھۇسا چاقئىت
تە، و گوھىت تە، و ھەكە ئەفە يىت ھۇسا
نەبن ئەفە قى رادگەھىنىت دلى تە نەيى
پاقرە، و دلى تە، نەيى دورستە وەكى تو بو خۇ
دبىژى.. ئەفرۇ مخابن ئەم گەلەكان بەروقازى
دبىنين، رىكا خودى ناگرن، و ژ رىكا خودى



بیٲ دەرکەفتین وی ناکەن یا خودی ئەمری
وان دکەت و خودی پی خوش، نە د خوارن
قەخوارنا خودا و نە د جلکیت خودا و نە د
کار و کریاریت خودا، و د گەل هندی ژی
دبیژن: مانی مەرچ دلە و دلی من یی پاقرە، و
هەکە تو بەری خو بەدی دی بینی هەمی کار
و کریاریت وی، هەتا هاتن و چونا وی ژی
هەمی بیٲ خەلەتن، و هەتا دبیت نقیژان ژی
نەکەت، و گەلەک شۆلیت خراب ژی دکەت،
بەلی د گەل هندی ژی دبیزیت دلی من یی
پاقرە!!! کی دبیزیت دلی تە یی پاقرە؟ تو
دبیژی؟ ئەزمانی تە، دەستی تە، پیییت تە،
جلکیت تە، کار و کریاریت تە، هەلوپستی تە،
هاتن و چونا تە، هەمی دبیزنە تە درەو
وەنینه.



و ههتا دلی ته یی پاقر بیت، دقیت: دهستی
ته یی پاقر بیت دریژ نه بیته خرابی و
حهرامی، و گوھیت ته دقیت ییت یاقز بن
حهرامی و نه کامی و ئاخفتن و سترانیت پویج
نه چنه تیدا، و چاقیت ته دقیت ییت یاقز بن
و بهری خودانا حهرام نه کهن، و دقیت سنج و
ئه خلاق و رهوشتیت ته د پاقر بن و دقیت
جلاکی ته جلاکی ئیسلامی بیت و دقیت
ریقه چونا ته و خوارن و قه خوارنا ته، ئه قه
هه می دقیت ب وی رهنگی بن یی خودی پی
خوش و ئه مر پی کری، فیجا هه که ئه قه
هه می د و هسا بن، بو خو بیژه؛ دلی من یی
پاقره، و هه که تو یی هوسا نه بی نه خیر چ دل
ژ دلی ته رهستر نینن، و هه ر ژ بهر هندی
زانایی ناقدار (حهسه ن ئه لبه سری) دبیریت:



گەلى موسلمانان ئىسلام و ئيمان نه ئەفەيه:

مرۆف بېژيت من ئيمان و باوهرى يا هەى)

(فېحانە ب

خۆزىيايه يان ب ئاخقتنى يە، بەلى باوهرى

ئەفەيه:) (باوهرى

جەى خۆ د دلیدا بکەت و تیدا بنەجھ ببیت و

کار و کرىارىت وى دویف وى باوهرىيى بهین.



ژ نیشانیت دلی پاقر

❁ نیک ژ نیشانیت دلی پاقر ئەفەیه:
بەردەوام ژ خەلەتیی یی نەرازییە و کار
دکەت خەلەتیی راکەت و نەهیلیت، فیجا ئەف
خەلەتیه چ ب دەستی رابیت، و چ ب ئەزمانی
رابیت، و هەکە نەشیا کیم کیم ب دلی خو، و
ب چو رەنگان د گەل خەلەتیی نینه، و حەژ
خەلەتیی ناکەت، و ل دۆر فی چەندی
پیغەمبەری خوشتی (ﷺ) ئەمر دکەت:)

(. هەرکەسی ژ هەوێ گونەه و خرابیهک
دیت بلا ب دەستی خو بگوهوریت، هەکە

نەشیا بلا ب ئەزمانى خۇ ۋىت، ھەكە نەشیا
بلا ب دلى خۇ ۋىت و ئەفە لاوازترین باوهرىيە.
و د فەگىرانا موسلمىدا ھاتىيە:)

(ھەر كەسى ب
دەستى خۇ جىھادى بکەت و خرابىيى راکەت،
ئەو خودان باروهرىيە، و يى ب ئەزمانى خۇ
خرابىيى راکەت، ئەو خودان باوهرىيە، و يى
ب دلى خۇ جىھادى بکەت، و د گەل خرابىيى
نەبىت ئەو خودان باوهرىيە، و پشتى قى
تەمەت دندکا خەندەلکى ژى باوهرى نىنە،
قىچا ئەو كەسى ئەقرۆ دلى خۇ پاقر ددانىت،
بلا خۇ بدانىنە بەرانبەرى قى نىشانى، كا



ئەقەل دەققەھەيە ئان نە؟ ئەرئ دلى تە
دئيشيت دەمئ تو خرابىئ دىنى ئان نە؟
ئەرئ تو بەرانبەر خرابى و گونەھان ئى
چەوانى؟ ئەرئ تو ئى لى بى دەنگى و دەستئ
تە بەس ب سەرئ تەقەيە؟ ئەرئ دلى تە، تە
پال دەت د رىكا قان گونەھاندا راوەستى ئان
نە؟ ب راستى بەرسقا تە ل سەر قان پساران
دى ديار بيت كا دلى تە ئى پاقرە ئان نە.

✽ نيشانا دووئ ئەقەيە: حەژىكرنا
موسلمانان د دلى مروفايدا بيت، فىجا بەرئ خو
بدئ كا ئەق نيشانە د دلى تەدا ھەيە ئان نە؟
ئەرئ حەژىكرنا تە بو بوسلمانان يا چەوايە؟
ئەرئ تو موسلمانى چىتر ژ ئى نىزىكى خو
ددانى چونكى موسلمانە؟ ئەقە ھەكە ئەوئ
نىزىكى تە ئى گونەھكار بيت و نەيارئ خودئ

و پیغمبهری بیت. و ههکه تو یی هوسا نهبی
ئهفه رامانا وی ئهوه دلی ته نهیی پاقره، لهوا
خودایی مهزن ئهمر دکهت و دبیژیت: ﴿

﴿ (:) . نینه هندهک
باوهرییی ب خودی و روژا قیامهتی بینن، و
حهژ وان بکهن ئهویت نهیارهتی و دژمناتییا
خودی و پیغمبهری وی دکهن، خو ئهگهر ئهو
باب و باپیرییت وان بن، یان زاروکییت وان بن،



یان براییت وان بن، یان عشیرهتا وان بیت،
ئهفان خودی باوهری یا د دلی واندا نقیسی و
بنه جهکری و ب هاریکاری و پشتهفانی و ب
سهرکهفتنا خو ئه و ییت ب هیز ئیخستین و
دی وان بهته د بهحشتیت رویبار د بنرا
دچن و ههروههر دی تیدا بن، خودی ژ وان
رازیبوو و ئهوژی ژ خهلاتی خودایی خو
رازیبوون، و ئهفه کوما خودینه، و باش بزنان
ییت سهرفهراز ههر کوما خودینه. قیجا بهری
خو بدی دلی پاقر ئها ئهفهیه، تو نابینی ئه و
دلی پاقر ئهوی باوهری ب خودی و ب قیامهتی
هه ی قیانا وان بهه لگريت ئهویت دژمناتییا
خودی دکهن و دژمناتییا پیغمبهری وی
(ﷺ) دکهن، خو ههکه ئه و مروّف چهند
نیزیکی وی بن، یان عشیرهتا وی بن ئهها



ئەفە ئەون يېت خودايى مەزن باوهرى كرىيه
د دليت واندا و باوهرى د دليت واندا نقيسى و
بنه جهكرى. ﴿

فيجا خوراگرتن و باوهرى يا موكوم دى بو فان
بيت ئەويت حەژيكرنا وان بو ھەر كەسى
ھەبيت، ل دويش تەرازي يا خودى بيت، و ل
سەر فى بناخەى بيت.

دا بەرى خو بدەينى كا سەحابى د
چەوابوون (عەبدلايى كورى ئوبەيى بن
سەلوول) ى دەمى گەھشتىيە گوھيت وى بابى
وى ھندەك ئاخفتنىت خەلەت د دەرھەقا
پيغەمبەريدا ييت گوتين، ئينا شيرى خو
ھەلگرت، و گوتە پيغەمبەرى (ﷺ) ئەز ب
خودى كەم ھەى پيغەمبەرى خودى ھەكە
ئەقرؤ ئيك (ئوبەيى بن سەلوول) بكوژيت ئەز



دى كورم، كورتنى بۇ من دكەقئىت، ئەز ب
خودى كەم نەكوو ئەز كورەكى خرابەم، من
بابى خۇ نەقئىت، خەلكى مەدینەيى ھەمى
دزانن ئەز ژ ھەمىيان بۇ بابى خۇ چيترم،
بەلى چونكى بابى من دژمناتىيا خودى دكەت
بلا ب دەستى من بىتە كورتن نە ب دەستى
ئىكى دى، نەكوو سوبەھى شەيتان د سىنگى
مندا ب غولغوليت و بىژىت ئەھا ئەوى ھەنى
ئەوہ يى بابى تە كورتى. پىغەمبەرى (ﷺ)
رىك نەدايى، بەلى ئەق مروقه رازى نەبوو و
چۆ سەر رىكا مەدینەيى و ل بەر سىنگى بابى
خۇ راوہستيا، دەمى بابى وى ھاتى گوتى: ب
خودى تو ناھى يە د مەدینەيىدا باژىرى
پىغەمبەرى (ﷺ) ھەتا پىغەمبەر (ﷺ)
دەستویریيا تە نەدەت، ھندى ھاتى ھەر



نەھيلا ھەتا ئاخفتن گەھشتىيە پيغەمبەرى،
ئينا بەرسف بۆ ھنارت كو دەستويرىيا بابى
خۆ بدەت. بەلى د گەل ھندى ژى رى نەدايى و
گۆتى: ھەر تو ناھيى ھەتا ئەو ئاخفتنا تە د
دەرھەقى پيغەمبەريدا گۆتى، د راستا خۇدا
نەبيژى، كو تو بيژى پيغەمبەر و سەحابىيىت
وى ب ريز و رويمەتن و ئەزى بى ريز و
رويمەتم، ئەز ب خودى كەم ھەتا توفى
ئاخفتنى نەبيژى تو ب ژور ناكەفى.

بەرى خۆ بدى ئەھا ئەفەنە دل پاقر



خۆ باب و باپيريت وان ژى بن فيانا وان
ناھەلگرن ھەكە دژمناتىيا خودى كرن.



بهری خو بدی دویقرا ()
(ئەبۆبەگری) (رحمەت اللہ علیہ) د شەری بەردریدا
داخواز ژ کورپ خو کر کو ب تنی بکەفیتە
بەر سینگی وی، بەلی کورپ وی رهفی و نەشیا
بکەفیتە بەر سینگی بابی خو.

() برای (موسعه بی کورپ)
عومه پیری) د شەری بەدریدا هاتە ئیخسیر کرن
و د ناف دەستیت دو موسلماناندا بوو، و دەمی
موسعه ب بەر ب ویقه چۆی کەیفای وی هات و
گۆت: ئەقە مەهدەرچی یەك و بەرهقانهك بو
من هات. موسعه بی زانی برای وی دقیت
بەرهقانی بو بیتە کرن ئینا گۆتە وان هەردوو
زەلامیت خەلکی مەدینەیی ئەویت دەستیت
برای وی گرتین: لاو لاو دەستیت وی بگقیشن



دهيكا وي گه له كا زهنگينه، ئينا گوتى براوو من
هزركر تو دى بهرهفانىي ژ من كهى، گوتى:
ئهو براييت منن ئهويت تو د ناڤ دهستيت واندا،
چونكى وي دژمناتىيا خودى و پيغه مبهري دكر.
يان ژى (ئهبؤ عوبه يده) د شهري به دريدا
بابى وي كهفته بهر سينگى وي، ههر بابى وي
دقيا بكهفите بهر سينگى وي، وي خو ددا پاش
ئينا گوتى: ما دم ههر تو يى سهر رهقى و ژ سهر
رهقىيا خو دژمناتىيا خودى و پيغه مبهري
دكهى ئينا (ئهبؤ عوبه يده) ي بابى خو كوشت و
(عومهرى كورى خهتابى) خالى خو (عاسى
كورى هاشمى) كوشت هم خالى وي بوو، و هم
ژ عهشيره تا وي بوو.

قيجا دقيت قيانا ته بو موسلمانان بيت و
نه قيانا ته بو دژمنيت خودى و پيغه مبهري



بیت، خو ههکه ئەو باب و باپیر و کور و برا و
عهشیرەت ژى بن، ئەها ئەفان ﴿﴾
﴿﴾ ئەفان خودى باوهرى يا د دلپت
واندا نقيسى و بنهجهكرى و ئەها ئەفهيه دلى
پاقر و ساخلم.

﴿﴾ ديسا دلى پاقر و ساخلم ئەو دلە يى ب
تەقوا و ژ خودى د ترسيت و تەقوا ژى
ئەفهيه: تو خو بپاريزى ژ هەر تشتهكى تە
هيژاى كەربا خودى دكەت و ل بەر ئەمرى
خوديفه يى راوستيايى بى، و فەرمان و
ئەمرىت وى ب جە بينى، و خو ژ نەواهىيىت
وى يىت هوير و گر دويربىخى، و پيگرىيى ب
هەمى فەرمانىت خودى بكەى. ئەها ئەفهيه
دلى پاقر و ساخلم. ئەرى دلى تە يى هوسايە؟
و ب قى رەنگىيە؟ و هوسا ترسا خودى



تیدایه؟ و ب فی رهنگی تول بهر ئهمریت
خودیقه یی راوهستیایی؟ بهرسقا دورست ل
سهر فان پساران دی دیار بیت کا راسته دلی
ته یی پاقره ئان نه؟

❁ دیسا ژ نیشانیّت دلی پاقره ئهقهیه:
بهردهوام ئهمانهت بیته پاراستن، و ئهمانهت
ژی ب رامانا خو یا گشتی نهیا بهرتهنگ و ب
فی رامانی نهفسا ته ئهمانهته، و دینی ته
ئهمانهته، و زاروکیّت ته ئهمانهتن، و کاری تو
دکهی ئهمانهته، چ تو بهرپرس بی، یان
فهرمانبهر بی، یان ههر تشتهکی دی بی، دقیت
ئهمانهتی د ههمی کار و باریت خودا بهرچاڤ
وهرگری و بیاریزی، و کاری خو ب دورستی و
ب ئهمانهت بکهی، پیغمبهر (ﷺ) دبیژیت:)



(ئانکوو خودی)

ئەمانەت یا کرییە د نیشەکا دلی مروقاندا،
مروقی هە ی دی نقیت و رابیت ئەمانەت د دلی
ویدا نەمایە، هەلبەت ئەق حەدیسە ژ فەگیرانا
بوخاری و موسلمییه.

❁ دلی دی یی پاقر و ساخلام ئەفەیه:
بەری خودانی خو نادەتە هندی، هندی
ئاخفتنیی نەدورست و نەبنەجھ د دەرەقی
خەلکیدا بیژیت، یان ژی هزرەکا خەلەت ژ
هەندەکان راکەت، یان ئاخفتنەکا نەبنەجھ د
راستا موسلماناندا بیژیت. خودایی مەزن
دبیژیت: ﴿

﴿ (:) و () دلە، و دل یی

بەرپرسە بەرانبەری خودایی مەزن.



❁ نیشانای خویشتک و براییت موسلمان
ئەفەیه، تو شادهییی ئەفەشییری، خودایی
مەزن دبیژیت: ﴿

﴾ (:) و
شادهییی (شادهیییا خو) ئەفەشییرن، ب
راستی هەچییی شادهییی ئەفەشییریت ئەو یی
گونههکاره و دلی وی ئەیی دورسته.

و هەر ب قی رامانی پیغمبەری خوشتقی
(ﷺ) دبیژیت:)

(یی خو ل سەر حەقییی بی دەنگ
کەت ئەو شەیتانەکی لاله. ئەری دلی تە ژ قان
دلانە؟

❁ نیشانەکا دی ئەفەیه، ئەو تشتی
خودایی مەزن دایه مه و بو مه کرییه دین،



پیدقئیه ئەم ب چاقەکی مەزن بەری خو
بدەینی، نقیژە، روژییە، زەگاتە، حەجە،
حیجابی ژنی یە، و هەر تەشتەکی دبیت
پەیوەندی ب دینیقە بیت، جەیی داخی یە
گەلەك جارن دی ھندەكان بینى خو موسلمان
ژی ددانن، ب سقكى بەری خو ددەتە حیجابا
ژنی و دبیزن ئەقە چ دەرسۆكە، ھەوہ ھۆسا
گریدایی، ما دی خو خەندقینی، یان ئەقە چ
جلکن قی ھاقینی؟ ئاخەر دی سوژن، ئان ئەقە
چ رھن ھەوہ بەردایین، خودایی مەزن ئەمر
دکەت: ﴿

﴾ (:) ھەر کەسی ئەمریت
خودی و ری و نیشانییت دینی وی مەزن
بدانیت وەکی ئەمر پی ھاتییەکرن و ب جھ



بينيت، ب راستى ئەفە ئانكوو مەزنەو ەرگرتنا
ئەمرىت خودى، نيشانا ترسيانا دلانە ژ
خودى، ئەا دلپت ساخلام و پاقر ئەفەنە،
ئەمرىت خودى، و رى و نيشانىت دىنى وى، و
ئەحكامىت دىنى ەمىيان مەزن بدانىت، و ب
چاقەكى مەزن بەرى خو بدەتى و ب جە
بينيت، و ب سقى بەرى خو نەدەتە چو
فەرمانىت خودى.

❁ ديسا ژ نيشانىت دل پاقر ئەفەيە،
مروڤ پىغەمبەرى (ﷺ) گەلەك و گەلەك
مەزن بدانىت و جەهكى گەلەك بەرفرەھ ژ دل
خو بدەتى، و بەلگەيى قى چەندى خودايى
مەزن ئەمر دكەت: ﴿



﴿ (:) ب

راستی ئەویت دەنگی خۆ ل دەق پیغەمبەری
خودی نزم دکەن (ئانکوو مەزن ددانن) ئەقە
ئەون ئەویت خودی دلێت وان بو تەقوایی
تەرخانکرین. و دقیت بزانی مەزنگرتنا
پیغەمبەری (ﷺ) ب دویقچۆن و گوهداری یا
وی دئیته کرن ﴿

﴿

(:) ههکه هوین ههژ خودی
دکەن دویف من وەرن خودی دی ههژ ههوه
کهت. هۆسا دیار دبیت مەزنگرتن و ههژیکرنا
پیغەمبەری (ﷺ) یا د دویقچۆنا ویدا ﴿

﴿ (:)



ئەو تىشتى پيغەمبەرى ئەمرى ھەوۋە پى كرى
بىكەن و ھەر تىشتى ھوين ژى داينە پاش، خو
ژى بدەنە پاش.

❁ ديسا دلى پاقژ ئەقەيە، ئەو ب خو
بيژيتە تە ئەق كارە يى خەلەتە ئان نە، و چو
تشت ژ دلى باشتر نوزانيت بو مروقى تىشتى
ديار بىكەت كا يى خەلەتە ئان نە، و دقيت دلى
مروقى ب قى دەورى راببيت، و بو كارى باش
رؤن ببيت، و بو كارى خراب تىك بچيت و
نەخوش ببيت.

❁ نيشانا دى يا دلى پاقژ ئەقەيە، بىرا
مروقى بينيتە كەنكەنە و گرەگرەيان ئەويت
ژ ريكا خودى دەرکەفتين و د ريكا راستىيى و
ئىسلامى و دىنى خودىدا راوہستيايىن، و
ئەويت دژمناتىيا دىنى خودى كرىن



چەرخیٲ جودا جودادا كا چ ب سهری وان
هات، و ب سهر چ چۆن؟ دا مروؤف ژى نهكهفته
د خهلتىيا واندا، و دا ئهوا ب سهری وان هاتى
ب سهری مروؤفى ژى نههیت، ئهویٲ خو ب
هیز و شيان و دهستههلاتا خو دفن بلند دكرن.
خودايی مهزن دبيٲریت: ﴿

*

﴿ (: -)

مه چهند مللهتیٲ ژ وان زهبره دهستتر، و ب
هیزتر بهرى وان د هيلاك برن، گهلهك وهلات
تيكفه دابوون، ئهري رهفينهك ژ مرنى يان ژ
ئيزايا خودی وان ههبوو؟ ب راستى ئهفه
چامه و دهرسن بو وى یى خودان عهقل و



دلەكى پاقتر ھەي. قىجا ب راستى يى ئەف دلە
ھەي، دى بۇ خۇ دەرس و چامەيان وەرگريت و
چو جاران پشتەفانى و پيگرييا دژمنيت
خودى ناكەت، ھەردەم دلى وى دبيژيتى كا
فيرەھون و چ ليھات، و چ ل ھامانى ھات، و چ
ل فلانى و بيقانى ھات؟ ھەتا ئەقيت دوھى و
پير فلان و بيقان ئەقيت خۇ مەزن دكرن و ل
بەر ئەزيەتا موسلمانان دگەريان چ ليھاتن؟

❁ ھەروەسا دلى پاقتر ئەفەيە، ھەكە
ئاخفتنا خيري گوھ لى بوو، گوھدارىيى بۇ
دكەت، و ب جھ دئينيت، و گوھى خۇ ژ
ئاخفتنا پويچ و خراب دگريت، و گوھى خۇ
نادەتى، ئەرى ئەقرو چەند كەس، شەف و
رؤژيت خۇ ب ئاخفتنييت پويچ و پەلاج
دبەن؟! چ ستران بن، و چ ھەر ئاخفتنەكا دى



بیت. قیجا کەنگی یی ھۆسا دلی وی یی پاقره؟
ئەری تو روژی چەند گوھی خو ددەیه
باشیی؟ وی باشیی چەند تول دویف دچی
و ب جھ دئینی؟ و بەرانبەر قی تو چەند
گوھی خو ددەیه خرابیی؟ و تو چەند ل
دویف دچی؟

و د بەرسقییدا دی زانی کا دلی تە چەند یی
پاقره و چەند نە، خودایی مەزن د قورئانا
پیرۆزدا مزگینییی ددەتە قان بەندەییّت خو
ئەویّت دل پاقر؛ دبئزیت: ﴿*﴾

﴿ (: -) ﴾

مزگینییی بدە بەندەییّت من ئەویّت گوھ ل
ئاخفتنان دبن و ل دویف یا چیتر دچن،



ئەفەنە يىت خودى راستەرىكرين و ھەر
ئەفەنە دل پاقر و خودان عەقل.

❁ خويشك و براييت باوهرىيى، ديسا
نیشانەكا دى يا دلى پاقر ئەفەيە، دلى مروقى
بەردەوام يى تۆبەدار بيت، و ژ گونەهان
بترسيت و حسابا خو و گونەهان بکەت،
پيغەمبەر (ﷺ) بەرى مە ددەتە قى چەندى
و دبیژیت: (ب راستى ئەز د روژیدا پتر ژ
حەفتى جاران تۆبە دکەم و داخوازا گونەھ
ژیبرنى دکەم) و ئەم دزانين پيغەمبەر (ﷺ)
يى گونەھ ژيبرى بوو و خودى گونەھ
نەھيلا بوونە ل سەر، بەلى د گەل ھندى ژى
ھەژمارا بۆرى د روژیدا تۆبە دکر دا ئەم بو
خو بکەينه دەرس و ئەم خودانىت خو ھندى
بين. و ھەر سەر قى رامانى خودايى مەزن



نہم رکعت: ﴿﴾

*



(: -)

و دلی () ئەو دلە یی ل خو دزقریت و
رهوشا وی تۆبه دار.

﴿﴾ دیسا ژ نیشانیت دلی پاقر ئەفەیه،
نەقیانا موسلمانیت قی چەرخى و ییت
چەرخیت بۆرین تیدا نەبیت، و دقیت ھندی
سەری دەرزیکی ژى کەرب و کین و نەقیانا چو
موسلمانان دەق نەبیت. قیجا بەری خو بدی کا
دلی تە ژ قان دلایە ئان نە؟ خودایى مەزن
بەحسی خودان باوهران دکەت و دبىثیت:
خودان باوەر ئەون ئەویت بەردەوام قى
دوعایى دکەن: ﴿﴾



﴿ (:) ﴾.

و نه فیانا چو موسلمانان نه ئیخه د دلیت مه دا،
ئهری ئه ق چهن د ل ده ق مه هه یه؟ مخابن
ئه قرو گه له کان دی بینی نه فیانا موسلمانان ب
تنی یا د دی ویدا، و د بنیرا فیانا موسلمانان د
دلیدا نینه، فیجا کهنگی دل قی یی پاقره؟! و
چهوا دل قی دی یی پاقر بیت؟!!!

❁ دیسا نیشانه کا دی ئه قه یه: یی ئا قا بیت
ب دلوقانی یی و دلوقانی تییدا بیت، به لی بو
کی؟ بو هه می که سان. خودایی مه زن د راستا
دویق که فتی ییت پیغه مبه راندا ئه مر دکه ت:

﴿ ﴾



(:) مه نهرمی و دلوقانی
ئیخستنه د دلیت واندا. قیجا ههکه دلی ته
دلوقانی تییدا نه بیت و یی رهق بیت ئەفه دلی
ته نهیی ساخلمه و نهیی پاقره.

✽ نیشانهکا دی ژ نیشانیته دلی پاقر و
ساخلم ئەفهیه، بهردهوام شوکردار بیت ل
سه ر وان که ره م و نیعمه تیته خودی داینی، ئەو
نیعمه تیته کهس نه شیته ب هه ژمار زه بکته. و
ل سه ر قی چهندی بهیه قی ژ پیغه مبهری
(سۆزگۆش) فه دگوهی زیت، دبیژیت: پیغه مبهری
گۆت:)

(
دلهکی شوکردار، و ئەزمانهکی زکرکه ر، و
ژنهکا باش هاریکارییا ته بکته ل سه ر



کاروباریت دین و دنیا ته؛ ئەقە ژ هەمی
تشتان چێترە بگەهیتە خەلکی.

فێجا دا بزانی کە شوکر چییە؟

عائیشا دەیکا مە موسلمانان (ﷺ)

دبێژیت: پستی ئەقە ئایەتە هاتییە خواری

★



(: -) کو تیدا

ئاشکرا دکەت هەمی گونەهیت پیغەمبەری

(ﷺ) ییت هاتینە ژێرن - ییت پێشی و

پاشیی - پتر ب شەق رادبوو و شەقنقیڕ دکرن

و هند ل سەر پیت خو د راوەستیا هەتا پیت

وی د وەرمتن و پەق پەق دبوون. گۆت: من

گۆتی: هەمی پیغەمبەری خودی بوچی تو هەندە



خو دوهستینی؟! ما خودی گونہہیت ته ههمی
نه ژئ نهبرینه؟! بهری خو بدی کا بهرسقا
پیغمبهری (ﷺ) یا چهوا بوو؟

گوت: (قیجا ما ژ بهر هندی ئەز شوکرا
نیعمهتا خودی نهکههه)، ئەها هؤسا پیغمبهه
(ﷺ) د نیعمهت و شوکرا نیعمهتی دگههشت،
ئهوژی ئەقهیه تو پههستنا خو پتر لی بکهی و
پتر نیزیکی خودی بی، نه ههما بهس دهف ب
تنی بیت؟

✽ نیشانهکا دی ئەقهیه، ترسا خودی
بههدهوام د دلیدا بیت، و بههدهوام ژ خودی
بترسیت، و ب راستی یی ژ خودی ژی بترسیت،
دی ل بهر ئەمری وی بیت، و نادهته سهه چو
فههمانیت وی، قیجا ئەهه فههمانه چ فههمان
بیت، یا ب نقیژئقهه گریدایی بیت، یا ب

سیاسه تیّقه، یان ب جلکانفه، یان هه ر تشته کی
دی. لهوا خودایی مهزن ب فی رهنگی خودان
باوهران و موسلمانان ددهته نیاسین: ﴿

﴿ (:)

ب راستی خودان باوهر ئهون ئهویت هه ر گاڤا
ناقئ خودئ هاته ئینان دلّیت وان د ترساندا
دله رزن و پری ترسا خودئ دبیت. و د
ئایه ته کا دیدا مزگینیی ددهته وان ئهویت
دلّیت وان ب ترس ﴿ *

﴿ (- :)



مزگینیی بده وان هه‌ی موحه‌مه‌د
ئه‌ویت خو بو خودی دشکینن و به‌رده‌وام به‌ر
ئه‌مری وی بن، ئه‌ویت گاڤا ناڤی خودی
هاته‌ئینان دلیت وان ژ ترساندا دله‌رزن. بوچی
ئه‌ڤ ترسه بو وان چیدبیت ﴿﴾
﴿﴾ (:).

ژ روژه‌کی دترسن ﴿﴾ کو روژا قیامه‌تی یه
﴿﴾ دل و چاڤ تیدا دزقرن و ناراه‌ستن، دل خو
دقوتن و د ناڤه‌را هیقی و بی هیقی‌یی‌دا دئین
و دچن، و چاڤ ژ فی ملی بو ملی دی دزقرن کا
دی که‌فیته د گهل کیژ ملی، ملی دوژه‌هی یان
به‌حه‌شتی. ئه‌ها ژ فی روژی دترسن.

فی‌ری فه‌ره ئه‌م فی پسیاری بکه‌ین، ئه‌ری
دل ترسیانی چه‌وايه؟ نه ئه‌وه تو بکه‌یه گری،



و نه ئهوه تو بکویه ههوار و قیژی، بهلی ئهوه
ژ ترسیت خودیدا؛ گونیهی بهیلت، و یی ژ
گونیهی دویربیت، ئهها ترس ئهقیه تو
گونیهی نهکهی. و ترسا ژ خودی ئهقیه تو ژ
کهسی دی د راستا دینی خودا نهترسی ئه و کی
بیت، و چ بیت، چونکی یی د دنیایدا ژ خودی
بترسیت ئه و روژا قیامهتی ناترسیت،
پیغمبهری خوشتقی دبیژیت، ههروهکی
بهیهقی و ئبن حه بان قه دگیرن:)
()
) :

(. ئانکوو

خودی دبیژیت: ئه ز ب مه زناتی یا خو که م،



ئەز دوو ترسان و ئیمنایان ل سەر بەندەیی
خۆ کۆم ناکەم، هەکە ئەو د دنیایدا ژ من
ترسیا ئەز دئ د روژا ئاخرەتیدا ئیمن کەم، و
هەکە ئەو د دنیایدا ژ من ئیمن بوو، ئەز دئ
د ئاخرەتیدا ترسینم. قیجا دقیت ترسا خودئ
وہل مروقی بکەت ب چو رہنگان شەیتان و
هەقالیت شەیتانی نەشینە مروقی، قیجا چ ب
ریکا ترسی بئینە مروقی، یان ب ریکا
تەماعی و پاریکان.

❁ ديسا نيشانهكا دى ژ نيشانيت دلى پاقتر
وساخلەم ئەفەيه، مروقى پىشت راست نەبیت
ئەو کار و کريارىت کرين هەمی دئ ژئ
قەبويل بن؟ چونكى هەکە ئەو ژ خۆ پىشت
راست بوو، وى دەمی دئ بیژیت، ما کی ژ من
باشترە؟ ئەز روژيگرم، نقيژکەرم، یی هۆسامە



و یی هۆسامه، فیجا دی بی مننهت بیت، و دلی
پاقر نهیی وهسایه، بهردهوام دبیزیت، ما من چ
کرییه و ئەفا من کری ژی، کی دبیزیت دی ژ
من قهبویل بیت؟ خودایی مهزن ب فی رهنگی
رهوشا خودیناسان دکهت: ﴿



(:)

ئانکوو ئەوویت وی خیر و باشییا ئەو دکهن،
دکهن و دلی وان ههر یی ب ترسه؛ دترسن
خودی ژ وان قهبویل نهکته، بوو ههر ییت ب
ترسن؟ چونکی ههر دی ب بال خودیقه زقرن.
پیغهمبهری خوشتقی د راستا قاندا دبیزیت:
ئەفه ئەون ییت نفیژکهر و روژیگر و
خیرکهر، بهلی ههر دلی وان یی ب ترسه خودی
ژی قهبویل نهکته.



(حەسەن ئەلبەسرى) دبیژیت: پیشییت
باش و سەحابی ژ ھەوہ پتر ترسا خیریت خو
دەلدگرتن کو ژئ نہئیتە قەبویلکرن ژ ترسا
ھەوہ ژ گونەھیت ھەوہ کو پی بەینە ئیزادان،
قیجا ھەکە دل یی ھۆسا بیت دی مروقی
پالدەت بو:

ئیک: کار و کریاریت مروقی بەس بو
خودی ب تنی بن و رویمەتی تیدا نہبیت.
دوو: پتر خیر و خیراتان و کار و کریاریت
باش بکەت.

سی: ئەو کار و کریار، ییت راست و دورست
د بنەجھ بن، ژ ترسا ھندی کو نہھینە
قەبویلکرن.

دویماییی ئەم دوعیان ژ خودایی مەزن و
خودان باش نافان دکەین ھەریکارییا مە

بکەت و هاریکارییا ههوه بکەت و دلێت مه
ههمیان پاك و پاقر بکەت، و دلێت مه گومرا
نهکەت پشتی راستهری کرین، و پشتی
ئیسلامهتی و باوهری کرییه تیدا، و گونههیت
مه و ییت ههمی موسلمانان ژئ ببهت،
ونهقیانا چو موسلمانان نهئییته سهه دلێت
مه، و دلێت مه ب باوهرییی روڤ بکەت و مه
ژ وی دلی بپاریزیت یی ژ خودی نهترسیت، و
دلێت مه ل سهه دینی خو و گوهدارییا خو
موکوم بکەت، و مه ژ گونههان بشوت و دلێت
مه پاقر و ساخهه بکەت، و د دنیا ییدا دلی مه
تژی ترسا خو بکەت، و د ئاخهه تیدا ییت
ئیمن بین و نهترسین.



ودويماهيك دوعا يا مه:

هەر حەمد و شوكر بۆ خودانى هەمى
خەلكى و هەمى جيهانان.



ناقہ روک:

- پیشگوئتن.
- جہی دلی د لہشیدا.
- د ناقبہ را دلی و جانی.
- شاہدی دلی
- نیشانیت دلی پاقر.
- دوعایا دویماییی.



